

SPECIAL LCH Publiek denken

INLEIDING

GA DE BRUG BOUWEN TERWIJL JE EROVERHEEN LOOPT

Donderdagavond 19 maart belt 5.1.2e, secretaris-generaal van VWS, mij op. Hij vraagt of ik kan helpen een inkoopcombinatie op te zetten samen met de zorgsector en marktpartijen. Ik ben wat verrast door zijn vraag, want ik ben geen expert op het gebied van inkoop. Maar 'op zijn 5.1.2e zegt hij, jij bent nu bezig met het leiderschap van de overheid, kom het maar laten zien in plaats van er boeken over te schrijven. Ik mompel nog dat ik er geen boek over schrijf maar bezig ben met een programma voor de overheid om meer leiderschap te tonen, maar daar is hij niet in geïnteresseerd.

Op vrijdagmiddag zit ik met betrokkenen uit de zorg, de markt en de overheid bij VWS aan tafel. Daar besluiten wij deze inkoopcombinatie vorm te geven, om meer en sneller hulpmiddelen voor de zorg bij de zorgverleners te krijgen. En die zaterdag zijn al bijna 100 mensen aan de slag in het nieuwe hoofdkwartier in Leusden. Branche organisatie FIH heeft zijn pand, dat door de Corona toch bijna niet gebruikt wordt, beschikbaar gesteld aan het Landelijk Consortium Hulpmiddelen.

Daar gaat een groep mensen aan de slag onder leiding van 5.1.2e om zo spoedig mogelijk zoveel mogelijk beschermingsmiddelen voor de zorg te regelen. De vraag naar beschermingsmiddelen zoals mondklappers was enorm groot. En het lukte niemand om in zijn eentje voor elkaar te krijgen om aan deze vraag te voldoen. Grote ziekenhuizen kregen het niet voor elkaar en dat gold ook voor de leveranciers en producenten. Het ministerie van VWS was ook al gaan inkopen, maar dat bleek niet echt een succes. In de internationale race naar veel hulpmiddelen kregen individuele partijen het niet voor elkaar. Vandaar dat de krachten gebundeld moesten worden. Dat was de conclusie van een paar sleutelpersonen zoals 5.1.2e van het Amsterdam UMC en 5.1.2e van VWS op woensdag 18 maart.

Een coalitie werd snel gevormd en in grote eendrachtigheid werd samen een goed en vlot begin gemaakt met het inkopen van veel hulpmiddelen. Concurrenten schoven samen aan tafel en gingen aan de slag. Het belang van snel heel veel hulpmiddelen naar de zorg te krijgen zorgde voor veel eendrachtigheid. Concurrenten schoven hun eigen belang opzij en mensen die elkaar nog nooit hadden ontmoet gingen gedreven samen aan de slag.

Het motto was 'ga de brug maar bouwen terwijl je eroverheen loopt'. Vanuit het ministerie kreeg ik alle steun om het Consortium met de andere betrokkenen op te zetten. En in mijn mandaat zat veel ruimte om snel belangrijke beslissingen te nemen. Mij werd meegegeven: liever achteraf excuses dan vooraf toestemming vragen. Want wij hadden haast. De berichten uit de zorginstellingen, dat zij onvoldoende beschermingsmiddelen hadden, zorgden voor veel druk. De crisis werd door alle betrokkenen gevoeld en zorgde voor veel tempo in beslissingen. Al na een paar dagen kon het LCH de eerste partij mondklappers bij een ziekenhuis in Brabant aanleveren. Maar duidelijk was dat we nog heel veel meer hulpmiddelen moesten leveren. De aantallen die we in onze eerste prognoses berekenden logen er niet om. Het zou gaan om honderden miljoenen maskers, handschoenen en isolatiejassen. En die waren in de buurt niet te krijgen. Landen in de EU, waar soms nog geproduceerd werd, gingen op slot en in Nederland was geen productie van hulpmiddelen.

Dit betekende dat de hulpmiddelen uit Azië moesten worden gehaald en met name uit China. Want andere landen in Azië, die wilden leveren, moesten eerst grondstoffen uit China halen. Maar je haalt niet zomaar heel veel mondmaskers uit China. Normaal gesproken vergt dat de nodige tijd, maar nu moest het op stel en sprong. Dit betekende gelijk afspraken maken met fabrieken in China, het opzetten van een financiële keten (van inkoop tot verkoop) en het organiseren van een luchtbrug. Voor het snel sluiten van deals konden wij terugvallen op kennis bij leden van de branche-organisatie. Medewerkers, die tot die dag voor een specifieke leverancier of zorginstelling werkten, combineerden hun kennis en ervaring en maakten het mogelijk binnen enkele dagen de eerste deal te sluiten. Het opzetten van een nieuwe financiële keten zou te veel tijd vergen. Vandaar dat gebruik werd gemaakt van de financiële lijn die Mediq beschikbaar stelde, waardoor transacties gelijk konden worden afgerond. Want zorginstellingen maakten duidelijk dat het water aan hun lippen stond. Vanaf dag 1 zaten ook medewerkers van KLM en het Sky-team in het LCH. Onder bezielende leiding van 5.1.2e en met steun van KLM lukte het om het eerste vliegtuig heel vlot de lucht in te krijgen. Het eerst twee weken in quarantaine moeten van piloten was een domper. Maar slim werd geregeld dat met dubbele bemanning werd gestart en in Korea gewisseld van piloten, zodat de piloten niet van boord hoefden en dus formeel niet in China zouden zijn. De start was daarmee lastig, maar uiteindelijk is er een luchtbrug van 250 vliegtuigen gevonden om honderden miljoenen hulpmiddelen naar Nederland te krijgen. In de laatste fase zijn we, vanwege de grote volumes, overgeschakeld naar zeeschepen en treinen. Maar dat konden we pas doen toen er voldoende middelen in Nederland waren.

Het Landelijk Consortium Hulpmiddelen heeft geen rechtspersoonlijkheid gekregen. Het is een samenwerking gebleven van mensen uit de zorg, de markt en de overheid. Mensen die gedreven werden door de urgentie van vraag naar beschermingsmiddelen in de zorg. Een unieke samenwerking van mensen uit het private deel van Nederland en uit het publieke deel van Nederland. Een samenwerking, waarbij het niet ging om eigen belang, maar om gedeeld belang.

En natuurlijk zijn er onderweg flinke hobbels geweest. Flinke issues met kwaliteit, boze aanbieders, omdat het LCH hun aanbieding niet geschikt achtte, verdriet omdat het zorginstellingen niet snel genoeg ging, fraudulente handelaren, BTW kwesties, vliegtuigen die aan de grond moesten blijven omdat diplomatieke kwesties speelden, partijen hulpmiddelen die op vliegvelden in China werden 'gekaapt', prijzen die omhoog vlogen, beschikbaarheid van grote opslagcapaciteit, veiligheidsrisico's, publiciteitsgedoe... Maar al die hobbels zijn genomen dankzij de eendrachtigheid van de betrokken mensen in het LCH.

Deze special van Publiek Denken over het LCH is een hommage aan de mensen die het LCH hebben gemaakt, die het LCH hebben vorm gegeven. Dit nummer gaat over mensen die het verschil maakten. Helaas kan niet iedere betrokkene bij het LCH in beeld komen. Maar gelukkig kunnen wij er wel veel aan het woord laten en in beeld brengen.

Ik heb het een eer en een voorrecht gevonden om met al die gedreven mensen te mogen samenwerken. Dank voor jullie steun en dank voor jullie vertrouwen. Met dit blad wil ik jullie allemaal eren. Hulde voor wat jullie voor elkaar hebben gekregen. En met dit blad wil ik aan anderen laten zien wat je door goede samenwerking voor elkaar kan krijgen.

Met circa 2 miljard beschermingsmiddelen zal het niet meer gebeuren dat er tekorten zijn in Nederland!

5.1.2e

5.1.2e

LCH bij VWS